

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

—

دانشگاه پیام نور

مرکز مشهد

پایان نامه برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته: الهیات و معارف اسلامی

گروه: فقه و مبانی حقوق اسلامی

عنوان:

احکام فقهی - حقوقی درمان ناباروری با آخرین شیوه های درمانی

نویسنده:

فرزانه ناصری

استاد راهنما: جناب آقای دکتر ابراهیم تقی زاده

استاد مشاور: سرکار خانم دکتر اعظم امینی

پاییز ۱۳۹۵

ب

سپاسگزاری

از راهنمایهای استاد گرامیم، آقای دکتر تقی زاده و

مشاوره‌های سرکار خانم دکتر امینی بسیار سپاسگزارم، چرا که بدون راهنمای‌های ایشان

انجام این پایان نامه بسیار مشکل بود.

تاریخ: ۱۳۹۵ / ۱۱ / ۰۵
 شماره: ۱۲۲۱۸۲۸۷۲
 تیپ سند:

کمیسیون عالی
 وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه تهران
 دانشکده پزشکی
 مرکز تخصصی

صور تجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

خانم: فرزانه ناصری

دانشجوی رشته الهیات، گرایش فقه و مبانی حقوق

به شماره دانشجویی ۹۱۷۷۲۵۱۴۰

تحت عنوان:

احکام فقهی - حقوقی ناباروری با آخرین شیوه های درمانی

جلسه دفاع پایان نامه کارشناسی ارشد نامبرده با حضور هیات داوران در مورخ تاریخ: ۰۲ / ۰۸ / ۱۳۹۵ ساعت ۱۶ در محل مرکز مشهد برگزار و پس از ارزیابی پایان نامه مذکور به شرح زیر ارزیابی گردید.

نمره نهایی	دستاوردهای پژوهشی *	دفاع بر مبنای ۱۸	به عدد
۱۸۰ -	←	۱۸۱ -	
حجت الاسلام	—	حجت الاسلام	به حروف
بیخوب	درجه ارزشیابی		

امضاء	محل خدمت	مرتبه دانشگاهی	نام و نام خانوادگی	هیات داوران
	دانشگاه پیام نور	دانشیار	دکتر ابراهیم تقی زاده	استاد راهنما
	دانشگاه پیام نور	استادیار	دکتر اعظم امینی	استاد مشاور
	دانشگاه پیام نور	استادیار	دکتر محمد بهروزیه	استاد داور
	دانشگاه پیام نور	استادیار	دکتر احمد علی هاشمی	ساینده تحصیلات تکمیلی

نمره نامبرده بر اساس بخشنامه ها و دستورالعمل های مربوط به دستاوردهای پژوهشی مستخرج محاسبه و در تاریخ

۱۳۹۵/۱۱/۰۵ نهایی شده است.

تمام امضای کارشناسی پژوهشی مرکز مشهد

* هر دستاورد پژوهشی براساس دستورالعمل مربوط در هیات عالی دفاع تعیین شده و دستاورد های پژوهشی محاسبه و سرانجامی اعلام می گردد.

مشهد - بولوار رحیمی - محله ۶ - صندوق پستی ۹۱۷۴۳ - ۹۱۷۴۳

شماره گسترده: ۰۵۱-۳۱۳۱۰۰۰۰

شماره تلفن: ۰۵۱-۳۱۳۱۰۰۰۰ / ۰۵۱-۳۱۳۱۰۰۰۰ / ۰۵۱-۳۱۳۱۰۰۰۰ / ۰۵۱-۳۱۳۱۰۰۰۰

تأییدی صحت و امالت نتایج

باسمه تعالی

اینجانب فرزانه نامی به شماره دانشجویی ۹۱۷۷۳۵۱۴۰ دانشجوی رشته
الکتریسیته (مهندسی برق) مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد تأیید می‌نمایم که کلیه نتایج این پایان‌نامه/رساله
حاصل کار اینجانب و بدون هرگونه دخل و تصرف است و موارد نسخه‌برداری شده از آثار دیگران را با ذکر
کامل مشخصات منبع ذکر کرده‌ام. در صورت اثبات خلاف مندرجات فوق، به تشخیص دانشگاه مطابق با
ضوابط و مقررات حاکم (قانون حمایت از حقوق مؤلفان و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار
صوتی، ضوابط و مقررات آموزشی، پژوهشی و انضباطی ...) با اینجانب رفتار خواهد شد و حق هرگونه
اعتراض در خصوص احقاق حقوق مکتسب و تشخیص و تعیین تخلف و مجازات را از خویش سلب
می‌نمایم. در ضمن، مسؤلیت هرگونه پاسنگویی به اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی و مراجع ذی‌صلاح
(اعم از اداری و قضایی) به عهده‌ی اینجانب خواهد بود و دانشگاه هیچ‌گونه مسؤلیتی در این خصوص
نخواهد داشت.

نام و نام خانوادگی: فرزانه نامی

امضا و تاریخ:
[امضا] ۱۴۰۰/۷/۲۰

تقدیم به:

خاک پای آن منجیگانه دوران، موعودامم، گستراننده عدل در پهنای گیتی و تمام طلایه داران
وزمینه سازان ظهورش،

تقدیم به:

مادرم به زلالی چشمه

تقدیم به:

همسرم، اسطوره زندگی ام، پناه خستگی ام و امید بودنم

تقدیم به:

یگانه گوهر گرانبهای زندگیم، محمد طه

فهرست

- ۱.....چکیده
- ۲.....مقدمه
- ۲.....الف: بیان مسئله
- ۲.....ب: بیان سؤالهای تحقیق
- ۳.....ج: فرضیه ها
- ۳.....د: ضرورت انجام تحقیق
- ۴.....ه: پیشینه موضوع
- ۵.....و: روش انجام تحقیق
- ۵.....ز: هدف ها
- ۵.....ح: کاربردهای متصور از تحقیق
- ۶.....ط: مراجع استفاده کننده از نتایج پایان نامه
- ۶.....ی: جنبه جدید بودن و نوآوری تحقیق از منظر دانشجو
- ۶.....ک: ساختار پژوهش
- ۸.....بخش نخست:
- ۸.....مفاهیم، ماهیت و ویژگیهای تلفیح مصنوعی
- ۹.....فصل نخست: واژگانشناسی
- ۹.....مبحث نخست: معنی لغوی و اصطلاحی ناباروری
- ۱۰.....مبحث دوم: ناباروری از بعد روانی- اجتماعی
- ۱۰.....گفتار اول: تلفیح
- ۱۰.....بند نخست: شناسه تلفیح در لغت و اصطلاح

- بند دوم: مفهوم تلقیح مصنوعی ۱۰
- مبحث سوم: نسب ۱۲
- گفتار نخست: شناسه‌نسب در لغت و اصطلاح ۱۲
- گفتار دوم: نسب در اصطلاح حقوقی ۱۲
- مبحث چهارم: جنین ۱۲
- گفتار نخست: شناسه‌جنین در لغت و اصطلاح ۱۲
- گفتار دوم: جنین در اصطلاح حقوقی ۱۳
- گفتار سوم: چگونگی تشکیل جنین از نگاه قرآن کریم ۱۳
- مبحث پنجم: سایر اصطلاحات ۱۴
- فصل دوم: پیشینه درمان ناباروری ۱۷
- مبحث نخست: پیشینه فقهی ۱۷
- گفتار نخست: باب اکتساب به اعیان نجس: ۱۷
- گفتار دوم: حد مساحقه: ۱۸
- گفتار سوم: حد زنا: ۱۸
- گفتار چهارم: ۱۹
- مبحث دوم: پیشینه حقوقی ۱۹
- فصل سوم: تکنیک های پیشرفته کمکی تولید مثل ۲۰
- مبحث نخست: روش های لقاح داخل رحمی ۲۱
- گفتار نخست: روش IUI ۲۱
- گفتار دوم: روش IUI با استفاده از اسپرم غیر همسر ۲۲
- گفتار سوم: روش GIFT (تزریق همزمان اسپرم و تخمک) ۲۲

۲۳	مبحث نخست: روش های لقاح خارج از رحم
۲۳	گفتار نخست: روش ZIFT (تلقیح سلول جنسی بارور شده)
۲۳	گفتار دوم: روش IVF (انتقال جنین)
۲۴	گفتار سوم: روش ICSI (میکروانیجکشن)
۲۵	گفتار چهارم: روش CLONING (شبیه سازی)
۲۶	فصل چهارم : علل ناباروری:
۲۶	مبحث نخست: علل ناباروری در زنان
۲۸	مبحث دوم: علل ناباروری در مردان
۲۹	فصل پنجم: نظر موافقان و مخالفان تلقیح
۳۰	مبحثنخست: ادله دیدگاه اول یا اصاله الاحتیاط
۳۰	گفتار نخست: دلیل اول: مذاق شرع
۳۲	گفتار دوم: دلیل دوم: روایات وارد شده در این مقام
۳۴	بخش دوم:
۳۴	تلقیح بین اسپرم زوج و تخمک زوجه
۳۵	فصل نخست: احکام تلقیح بین اسپرم زوج و تخمک زوجه
۳۵	مبحث نخست: ادله و مستندات مجوزین
۳۶	مبحث دوم: ادله و مستندات مانعین
۳۶	گفتار نخست : روایات
۳۶	بند نخست: صحیحہ شعیب حداد:
۳۷	بند دوم: روایه علاء بن سیابه :
۳۹	گفتار دوم: آیات

- بند نخست: نقد مستندات قائلین به آیات ۴۱
- بند دوم: نقد سایر ادله ۴۲
- فصل دوم: آثار تلقیح مصنوعی بین اسپرم زوج و تخمک زوجه ۴۳
- مبحث نخست: آثار غیر مالی نسب ناشی از تلقیح مصنوعی با اسپرم شوهر ۴۳
- گفتار نخست: حرمت نکاح ۴۳
- گفتار دوم: ولایت ۴۳
- گفتار سوم: حضانت ۴۴
- گفتار چهارم: تربیت ۴۵
- مبحث دوم: آثار مالی نسب ناشی از تلقیح مصنوعی با اسپرم شوهر ۴۵
- گفتار نخست: توارث ۴۵
- گفتار دوم: نفقه ۴۶
- بخش سوم: ۴۷
- احکام تلقیح بین اسپرم بیگانه و تخمک زوجه ۴۷
- فصل نخست: ادله و مستندات مجوزین و مانعین ۴۸
- مبحث نخست: روایات ۴۹
- گفتار نخست: روایت ثقة الاسلام کلینی در کافی ۴۹
- بند نخست: دلالت روایت ۴۹
- بند دوم: نظر موافقان استدلال موافقان ۵۲
- گفتار دوم: روایت شیخ صدوق ۵۳
- بند نخست: دیدگاه مخالفان ۵۴
- بند دوم: دیدگاه موافقان ۵۴

- ۵۵ گفتار سوم: روایت مشایخ ثلاثه
- ۵۵ بند نخست: دیدگاه مخالفان
- ۵۶ بند دوم: دیدگاه موافقان
- ۵۶ گفتار چهارم: روایت حسین بن سعید
- ۵۷ گفتار پنجم: روایت عمال ساباطی
- ۵۷ بند نخست: دیدگاه مخالفان
- ۵۸ بند دوم: دیدگاه موافقان
- ۵۸ گفتار ششم: روایت شیخ طوسی در تهذیب
- ۵۹ بند نخست: دیدگاه موافقان
- ۶۰ بند دوم: نتیجه بررسی روایات
- ۶۰ مبحث دوم: آیات قرآن
- ۶۰ گفتار نخست: سوره نور
- ۶۰ بند نخست: نظر مخالفان
- ۶۱ بند دوم: نظر موافقان
- ۶۲ گفتار دوم: سوره مومنون و سوره معارج
- ۶۲ بند نخست: استدلال به صدر آیه
- ۶۳ بند دوم: استدلال به ذیل آیه
- ۶۵ گفتار سوم: سوره النساء
- ۶۵ بند نخست: دیدگاه مخالفان
- ۶۶ بند دوم: دیدگاه موافقان
- ۶۷ گفتار چهارم: سوره الاحزاب

- بند نخست: دیدگاه مخالفان ۶۷
- بند دوم: دیدگاه موافقان ۶۷
- بند سوم: نتیجه بررسی آیات و روایات ۶۷
- بند چهارم: استناد به قاعده الحرج در جواز تلقیح ورد آن ۶۸
- فصل دوم: هویت و نسب پدری طفل ۶۸
- مبحث نخست: نظریه پدر بودن مرد صاحب نطفه ۶۹
- مبحث دوم: نظریه پدر بودن مرد صاحب فراش ۷۰
- فصل سوم: آثار تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه ۷۵
- مبحث نخست: آثار غیر مالی نسب ناشی از تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه ۷۶
- گفتار نخست: حرمت نکاح ۷۶
- بند نخست: حرمت یا جواز نکاح با صاحب تخمک ۷۶
- بند دوم: حرمت نکاح با صاحب نطفه ۷۷
- بند سوم: جواز یا حرمت نکاح با شوهر زن ملقوحه ۷۸
- گفتار دوم: حضانت ۷۹
- گفتار سوم: تربیت ۸۰
- گفتار چهارم: ولایت ۸۲
- مبحث دوم: آثار مالی نسب ناشی از تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه ۸۳
- گفتار نخست: نفقه ۸۳
- بند نخست: نفقه کودک یا فرزند ناشی از تلقیح مصنوعی با اسپرم بیگانه ۸۴
- گفتار دوم: توارث ۸۵
- بخش چهارم: ۸۶

۸۶	احکام تلقیح بین اسپرم زوج و تخمک بیگانه
۸۷	فصل اول: ادله و مستندات مجوزین و مانعین
۸۹	فصل دوم: هویت و نسب مادری طفل
۹۰	مبحث نخست: نظریه مادر بودن صاحب تخمک
۹۰	مبحث دوم: نظریه مادر بودن مشترک صاحب تخمک و صاحب رحم
۹۱	مبحث سوم: نظریه مادر بودن زن صاحب رحم
۹۳	گفتار نخست: کتاب
۹۴	گفتار دوم: سنت
۹۵	گفتار سوم: از نظر علم پزشکی
۹۶	نتایج و پیشنهادها:
۱۰۱	ضمیمه
۱۱۵	منابع و مأخذ:

چکیده

ناباروری یکی از معضلات اساسی برخی از زوجین در طول تاریخ بوده است که مبتلایان به آن زندگی خود را با انواع فشارهای عصبی، روانی می گذرانند در حالی که تلاشهای اندیشمندان بشر برای دستیابی به راه حل‌های آن جز در چند دهه‌ی اخیر چندان با موفقیت همراه نبوده است.

یکی از انواع ناباروری که تا چندی پیش لاعلاج مانده بود موجود نبودن سلوهای جنسی است که ممکن است به دلایل مختلف نظیر موجود نبودن غدد جنسی یا عدم تشکیل سلولهای پایه‌ای جنسی ایجاد شود. با گسترش درک پزشکی و فرهنگی درباره پیوند اعضا در مورد بیمارانی که نارسایی عملکرد عضوی یدک می‌کشند یا بعضاً فاقد عضو می‌باشند موجب این فکر شد که بتوان ناباروری افراد فاقد تخمک یا اسپرم را بدین شیوه درمان نمود.

تلقیح مصنوعی یکی از مسائل نوپیداست که پیشرفت و شکوفایی دانش ارجمند پزشکی آن را به عرصه فقه و حقوق کشانده و ارتباط بین فقه و حقوق از یک طرف و علوم طبیعی از طرف دیگر را به اثبات رسانده است. از آنجا که قواعد و مقررات حقوقی ما ریشه در احکام مذهبی دارد و بر مبنای پژوهش فقهی و فتاوی فقیهان امامیه تدوین شده است، هیچ حقوقدان و اندیشمندی در دانش حقوق نمی‌تواند بدون آنکه خود را شاگرد همین مکتب بداند و از این منبع عظیم و میراث تمدن بهره‌مند گردد، در جهت قانونی کردن مسئله‌ای جدید گام بردارد، بلکه نخست می‌بایست جواز شرعی آن را فقیهان تایید و حکم وضعی آن را روشن کنند تا بصورت ماده یا مواد قانونی درآید و متعاقباً در دنیای پزشکی ورود کند.

کلمات کلیدی: اهدای اسپرم، اهدای تخمک، ناباروری، تلقیح مصنوعی.

مقدمه

در مقدمه به مباحثی، نظیر بیان مسئله، هدف، سوالات و پیشینه تحقیق پرداخته شده است.

الف: بیان مسئله

لقح یا باردارکردن که عبارت است از اینکه با وسایل مصنوعی و بدون نزدیکی بارداری حاصل شود، البته به کمک ابزار پزشکی، در جهان امروزه تولد کودکان با بهره‌گیری از این متد در بسیاری از کشورهای جهان مطرح و انجام شده اما از نظر اخلاق و فقه اسلامی با ابهامات و مشکلاتی مواجه است. در این تحقیق سعی بر این است ضمن بررسی موضوع ابتدا از دیدگاه پزشکی - روان‌شناختی و جامعه‌شناسی، جنبه‌های گوناگون فقهی حقوقی آن بطور تفصیلی بررسی گردد و از جنبه‌ی اخلاقی مورد نقد قرار گیرد و همچنین بیان دیدگاه‌های فقهای عظام و ادله‌ی جواز و حرمت هر یک از ایشان نظرات حقوق‌دانان و راه‌حل‌های شرعی مسئله و در آخر بهترین نوع بارداری فرد مسلمان در مواقع اضطرار از نظر شرع مبین امامیه با استمداد از خدای متعال و ائمه اطهار مطرح و تبیین نمایم.

ب: بیان سؤال‌های تحقیق

۱- آیا باروری نوین پزشکی فی‌نفسه جایز است و از نظر فقهی و حقوقی در فقه‌شیعیه چه حکمی دارد؟

۲- نسبت فرزند متولدشده به شیوه‌های باروری نوین پزشکی از جمله تلقیح مصنوعی (ivf)، رحم جایگزین و اهدای اسپرم و اهدای جنین مشروع و قانونی است این فرزند وارث کیست و به چه کسی ملحق می‌شود؟

۳- آیا شرع مبین اسلام تقویت اسپرم یا تخمک به وسیله اسپرم یا تخمک بیگانه را جایز می‌داند و اهدای تخمک و اسپرم در حالت اضطرار می‌تواند از نظر فقهی جایگزین فرزندان متولد شده از رابطه طبیعی زوجیت گردد.

ج: فرضیه ها

موارد زیر در این تحقیق به اثبات خواهد رسید :

- ۱- فرزند متولد شده از شیوه‌های چون تلقیح مصنوعی ، رحم جایگزین ، اهدای جنین جایز است اما به کارگیری اسپرم یا تخمک بیگانه جهت تولید نسل و انتساب آن به خود ، محل اختلاف است .
- ۲- این طفل گرچه احکام ولدالزنا را ندارد ولی می توان در موردش احکام نزدیکی به شبهه را اجرا کرد و فرزند طبیعی و مشروع صاحب رحم دانست.
- ۳- اهدای تخمک و اسپرم در حالت اضطرار می‌تواند جایگزین مناسبی برای زوجین باشد گرچه فقها نظرات متفاوتی ارایه نموده‌اند.

د: ضرورت انجام تحقیق

یکی از پدیده‌های دنیای پزشکی باروری است. این واقعه نسبت به دیگر دستاوردهای علمی از امتیاز ویژه‌ای برخوردار است و از جنبه‌های گوناگون جنین‌شناسی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و در نهایت از دیدگاه فقه امامیه و حقوق قابل بررسی است. همان طور که دانستیم حقوق بر پایه‌های فقه امامیه بنا شده و این نحوه هماهنگی بین فقه و حقوق از یک جهت و مسائل مستحدثه و مقتضیات زمانه از جهت دیگر، دغدغه هر دانشمند مسلمان است به‌ویژه تلاش برای بارورشدن ارزش‌های خانواده در میان جوامع و ملل سبب گردیده که این دغدغه تشدید شده و مورد توجه قرارگیرد، از آنجاییکه بنیادی‌ترین اصل انسانی، نظام خانواده است پس هدف از تحقیق دست یافتن به پاسخی درباره یکی از موضوعات مبتلا به جامعه است تا هم پاسخی باشد به این موضوع و هم نشان‌دهنده پویایی و زنده بودن فقه شیعه در همه ادوار به اضافه اینکه اگر رابطه زناشویی که از نهاد خانواده نشأت گرفته منجر به تولیدمثل و تولد کودک نشود کانون خانواده را سردی و بی‌مهری فرا می‌گیرد و به تدریج باعث جدایی و طلاق که امری مشروع و قانونی اما تلخ است می‌گردد و در اینجا سوال است آیا راهی جز طلاق هست که بتواند از گسستن این

بنیاد زندگی جلوگیری کند، امری است که اهتمام فقیهان و حقوقدانان را طلب می‌کند و پاسخش در پرتو روشنایی است در این تحقیق مورد بررسی قرار می‌گیرد.

ه: پیشینه موضوع

در زمینه موضوع مورد بحث به صورتی که در این طرح به آن اشاره شده تاکنون اثر جامعی با توجه به پیشرفت‌های نوین صورت نگرفته است به دلیل این امر:

۱- با توجه به بافت سنتی و مذهبی کشورمان که از فتاوی فقها مبنی بر حرمت نشات گرفته، هنوز تمایل چندانی به استفاده از روش‌های نوین در میان مردم دیده نمی‌شود.

۲- نبود امکانات پیشرفته پزشکی و هزینه‌های بالای این روش درمانی

۳- البته مقالات اندکی در این زمینه به رشته تحریر درآمده اما اکثر آنها بررسی همه جانبه‌ای از مسئله نداشته و از تکنولوژی‌های نوین غافل مانده‌اند.

۴- برای تحقیق می‌توان از منابع اصلی فقهی و حدیثی چون لایحضره الفقیه، تهذیب، وسائل الشیعه.

. و بالاخص توضیح المسائل مراجع عظام و منابع حقوقی و قوانین خاص، قوانین خانواده و

منابع پزشکی و ژنتیکی و بررسی مقالات به تحریر درآمده توسط دانشگاه‌های پزشکی و . . .

بهره گرفت.

در زمینه تلقیح مصنوعی، تحقیقاتی بصورت مقاله مطرح شده که در زیر به برخی از این آثار موجود در این زمینه اشاره می‌شود:

۱- امامی (۱۳۴۹). در پژوهش "نسب در حقوق ایران و فرانسه" را بررسی کرده، و با توجه به

قدیمی بودن پژوهش در آن فقط به موضوعات ابتدایی این موضوع پرداخته شده است.

۲- کاظمین (۱۳۸۰). در پژوهش "آزواسپرمی"

۳- کتابهایی همچون: نایب‌زاده، عباس (۱۳۸۰)، که به بررسی حقوقی روش‌های نوین باروری مصنوعی

پرداخته در این کتاب با توجه به جامع بودنش می‌تواند رهگشای محققانی باشد که در این مباحث قدم

برداشته‌اند.

و: روش انجام تحقیق

نوع فعالیت اجرایی و ابزار گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای می‌باشد، برای صرفه‌جویی در وقت برگه‌ی کتاب‌شناسی تهیه شده و با مراجعه به کتاب‌ها نشریات علمی و نرم‌افزارهای موجود اطلاعات لازم را در فیش‌های مورد نظر ثبت کرده و بعد از فیش‌برداری به استنتاج و ارائه‌ی پیشنهادات لازم در اینباره می‌پردازیم، لازم به ذکر است، به اعتبار جهت‌گیری کلی در مسیر تحقیق از روش علمی و تحلیلی هم استفاده می‌شود. پس از استخراج مطالب کلیه فرضیات تحقیق و اطالات جانبی دیگر با توجه به میزان تأثیر آن‌ها در اهداف تحقیق مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و در نهایت نتیجه‌گیری از تحقیق به صورت گزارش نهایی و ارائه پیشنهادات لازم در خصوص موضوع مورد بحث در اختیار مخاطبین قرار می‌گیرد.

ز: هدف‌ها

با توجه به پرسش‌های مطرح شده، هدف کلی پژوهش این است که آیا می‌توان با ارائه مبانی دقیق و کارآمدی نظرات فقهای شیعه و با استفاده از استفتائات مراجع عظام در این زمینه، به اهداف زیر دست یابیم:

۱- پاسخ به خلأها و موانع شرعی و قانونی

۲- کشف اصول و قواعد فقهی و حقوقی حاکم بر مسائل مستحدثه

۳- ارائه راه حل و شیوه‌های نوین پزشکی

ح: کاربردهای متصور از تحقیق

امنیت خاطر در استفاده از فناوری‌های جدید در زمینه‌های پزشکی جهت کاهش رنج بیماران، افزایش امید به زندگی، جلوگیری از پدیدآمدن موضوع تلخ طلاق در خانواده‌ها با دانستن بیان حد و مرزها. دانشجویان با مراجعه به این تحقیق و با توجه به استدلالی بودن موضوع می‌توانند جهت بالابردن سطح آگاهی و سطح علمی خود استفاده نمایند. همچنین برای جامعه جهت برخورد با این موضوع با دیدگاه

فقهی و حقوقی. همچنین کاربردی شدن مسائل و شیوه‌های نوین کمک شایانی در حل مسائل موسسات درمان ناباروری و پزشکان متخصص و مراکز پژوهشی می‌کند.

ط: مراجع استفاده کننده از نتایج پایان نامه

۱- مراجع درمانی و موسسات ناباروری

۲- مراجع قضایی

۳- دانشجویان تحصیلات تکمیلی و پژوهشگران

ی: جنبه جدید بودن و نوآوری تحقیق از منظر دانشجو

بر اساس بررسی های به عمل آمده تاکنون تحقیق جامعی در زمینه‌ی اهدای اسپرم و اهدای تخمک با توجه به مشروعیت آن صورت نگرفته است و در پژوهش‌هایی که به عمل آمده یا به طور کامل از تمام زوایا، بررسی نشده و در اکثر موارد نظر منفی داده شده است.

ک: ساختار پژوهش

این نوشتار در چهار بخش به شرح زیر تنظیم شده است:

کلیات شامل: تعریف مسأله، تبیین موضوع، سؤال‌های اصلی، پیشینه‌ی موضوع، ضرورت انجام تحقیق، فرضیه‌ها، هدف‌ها و کاربرد‌های متصور از تحقیق می‌باشد.

بخش اول: مفهوم شناسی که شامل پنج فصل است فصل اول واژگان شناسی واژه‌های ناباروری، تلقیح، تلقیح مصنوعی، نسب، جنین، تخمک، اسپرم، باروری و اهمیت باروری از منظر اسلام و فصل دوم شامل: تاریخچه پزشکی که از دو گفتار تشکیل شده، گفتار اول: پیشینه فقهی و گفتار دوم: پیشینه حقوقی و فصل سوم که تکنیک‌های پیشرفته کمکی تولیدمثل را تبیین و بررسی می‌کند و فصل چهارم که علل ناباروری در مردان و زنان را بیان می‌کند و فصل پنجم: نظر موافقان و مخالفان تلقیح با ادله و مستندات بیان می‌کند.

بخش دوم: با عنوان تلقیح بین اسپرم زوج و تخمک زوجه شامل دو فصل است فصل اول: احکام تلقیح

بین اسپرم زوج و تخمک زوجه، فصل دوم: آثار تلقیح مصنوعی بین اسپرم زوج و تخمک زوجه

بخش سوم: با عنوان احکام تلقیح بین اسپرم بیگانه و تخمک زوجه مشتمل بر سه فصل است، فصل اول: ادله

و مستندات مجوزین و مانعین فصل دوم: هویت و نسب پدری طفل فصل چهارم: آثار تلقیح مصنوعی با

اسپرم بیگانه

بخش چهارم: احکام تلقیح بین اسپرم زوج و تخمک بیگانه که شامل دو فصل است فصل اول: ادله و

مستندات مجوزین و مانعین و فصل دوم: هویت و نسب مادری طفل می باشد.